

НАЦРТ

Закон о правима бораца-ветерана, осталих учесника Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске и њихових породица

Аутор: радна група "ВРС" за израду Закона

Закон о правима бораца-ветерана, осталих учесника Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске и њихових породица

Основне одредбе

Члан 1.

Овим законом уређују се услови, начин и поступак за утврђивање статуса и права бораца-ветерана, учесника Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске, чланова породица погинулих и несталих бораца, војних инвалида, умрлих бораца-ветерана, ратних заробљеника и других лица – војних обвезника на територији Републике Српске у вријеме избијања ратних сукоба у бившој СФРЈ.

Члан 2.

Овим законом прописује се поступак утврђивања категоризације корисника, права и накнаде, ревизиони поступак са утврђивањем регистра бораца-ветерана и начин обезбјеђивања новчаних средстава, те друга питања од значаја за остваривање права прописаних у закону.

Члан 3.

Борац-ветеран, учесник Одбрамбено-отаџбинског рата је лице које је:

- (1) Борац-ветеран је, у смислу овог закона, лице које је:
 - а) учествовало у оружаним акцијама, односно оружаном борби на територији бивше Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (у даљем тексту: СФРЈ) у саставу оружаних снага и снага државне безбједности СФРЈ и војних формација, у периоду од 17. августа 1990. до 18. маја 1992. године, за одбрану СФРЈ, односно Републике Српске Крајине и Републике Српске.
 - (2) У рату у бившој БиХ у периоду до 19.05.1992. био припадник територијалне одбране и МУП-а Српске Републике БиХ. Односно било припадник оружаних формација Републике Српске, односно ВРС, МУП-а до 19.06.1996.
 - (3) Као добровољац – страни држављанин било припадник оружаних

формација Републике Српске, односно ВРС, МУП-а РС или Т.О. и МУП-а Српске Републике БиХ у периоду до 19.06.1996. год.

(4) Борац - ветеран је, у смислу овог закона, и лице које је вршило војне и друге дужности у вези са учествовањем у оружаном акцији предузетој за вријеме мира за одбрану Републике Српске.

(5) Борац - ветеран је, у смислу овог закона, и лице које је учествовало у антифашистичкој и ослободилачкој борби током 20. вијека као припадник Српске, Црногорске или Југословенске војске, или као борац Народноослободилачког рата.

Члан 4.

Борац - ветеран, учесник Одбрамбено-отаџбинског рата из члана 3. овог закона, који је доспио у заробљеништво (ратни заробљеник), не својом кривицом, и чланови његове породице остварују статус и права у складу са овим законом.

Члан 5.

(1) Ратни војни инвалид је лице које је као припадник оружаних снага Републике Српске, ВРС, МУП-а или Т.О. Српске Републике БиХ током ратних дејстава без своје кривице (нехат се сматра олакшавајућом околносту) задобило рану, повреду или болест, па је због тога наступио инвалидитет од најмање 20%.

(2) Лице коме се у миру утврди оштећење организма од најмање 20 % а да је то оштећење последица болести која је у директној вези с његовим војним ангажовањем у рату стиче статус мирнодопског војног инвалида са истим правима као и ратни војни инвалид са истим степеном оштећења организма.

(3) Борац - ветеран Одбрамбено-отаџбинског рата који је заробљен током ратних дејстава и под тим околностима рањен, повријеђен или оболио, што је за последицу имало инвалидност, признаће се статус ратног војног инвалида.

Члан 6.

(1) Ратни војни инвалид који накнадно испуни услове за стицање статуса мирнодопског војног инвалида задржава статус ратног војног инвалида, а

инвалидност му се утврђује према укупном оштећењу организма по оба основа.

(2) Мирнодопском војном инвалиду који накнадно стекне и статус ратног војног инвалида, инвалидитет се утврђује према укупном оштећењу организма.

Члан 7.

(1) Породица погинулог борца – учесника Одбрамбено-отаџбинског рата је породица лица које је погинуло током ратних дејстава као припадник ВРС, МУП-а или Т.О. Српске Републике БиХ у периоду до 20.12.1995. год.

(2) Породица несталог борца – учесника Одбрамбено-отаџбинског рата је породица лица које је нестало током ратних дејстава као припадник ВРС, МУП-а или Т.О. Ср. Републике БиХ у периоду до 20.12.1995. год.

(3)

а) Породица умрлог борца – учесника Одбрамбено-отаџбинског рата је породица лица које је умрло природном смрћу или од последица рањавања, озледе или болести као припадник ВРС, МУП-а или Т.О. Ср. Републике БиХ у периоду до 20.12.1995. год.

б) Породица умрлог борца - ветерана, учесника Одбрамбено-отаџбинског рата је породица лица које је умрло природном смрћу или од последица рањавања, озледе или болести као категорисан борац - ветеран Одбрамбено-отаџбинског рата након окончања ратних дејстава односно послје 20.12.1995. год.

в) Породица умрлог ратног војног инвалида – учесника Одбрамбено-отаџбинског рата је породица лица које је умрло природном смрћу или због последица инвалидности након окончања ратних дејстава односно послје 20.12.1995. год.

Члан 8.

(1) Права и статус по овом закону остварују лица која су у Одбрамбено-отаџбинском рату у периоду до 19.06.1996. год. вршећи дужности припадника радне обавезе, цивилне заштите и сл. , повремено, по наређењу или добровољно била ангажована током борбених дејстава у јединицама ВРС, МУП-а или Т.О. и МУП-а Српске Републике БиХ у

периоду до 19.06.1996. год.

(2) Вријеме трајања учешћа у Одбрамбено-отаџбинском рату за лица из става (1) овог члана је искључиво период ангажовања у оружаним снагама Републике Српске.

Члан 9.

(1) Породица борца – учесника Одбрамбено-отаџбинског рата који је погинуо, нестао или несрећним случајем изгубио живот, не својом кривицом (нехат се сматра олакшавајућом околношћу) за вријеме одобреног одсуства, одлазећи са борбеног положаја или долазећи на борбени положај, остварује према овом закону статус породице погинулог и несталог борца – учесника Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске.

(2) Породица борца – учесника Одбрамбено-отаџбинског рата који је рањен или повријеђен за вријеме одобреног одсуства, не својом кривицом (нехат се сматра олакшавајућом околношћу), одлазећи, односно долазећи на борбени положај, а што је проузроковало инвалидитет, остварује према овом закону статус породице ратног војног инвалида Републике Српске.

(3) Породица борца – учесника Одбрамбено-отаџбинског рата који је умро природном смрћу за вријеме одобреног одсуства, остварује према овом закону статус породице умрлог борца – учесника Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске.

(4) Породица борца – учесника Одбрамбено-отаџбинског рата који је извршио самоубиство у периоду ратних сукоба након тога може остварити право на посебно мјесечно примање у висини од 30% од основице уколико не остварује право породице погинулог борца у складу са овим законом.

(5) Лицима из ст. 1-4 овог члана може се признати право на здравствену заштиту – осигурање уколико то право не остварују по неком другом основу.

Члан 10.

(1) Статус и права прописана овим законом могу остварити чланови породице погинулог, несталог и умрлог борца – учесника Одбрамбено-

отаџбинског рата:

а) Брачни друг и дјеца – брачна, ванбрачна и усвојена (ужа породица)

б) Родитељи или усвојиоци

в) Очух или маћеха, ако нема родитеља и усвојиоца, односно ако им је одузето родитељско право

г) Брат и сестра ако нема корисника права из тач. а – в овог става

д) Дјед и бака по оцу или мајци ако нема корисника из тач. а – г овог става.

е) Уколико не постоје чланови породице под а), б), в), г) и д) права могу остваривати чланови који су са погинулим живјели дуже од осам година у фактичкој економској заједници.

(2) Чланом уже породице сматра се и лице из ванбрачне заједнице уколико је са погинулим, несталим или умрлим имало дјеце, као и пасторче уколико га је предметна особа издржавала, а други биолошки родитељ није жив или нема обавезу издржавања.

(3) Лицима из става 1. тач. а) овог члана може се признати статус члана породице погинулог, несталог или умрлог борца – учесника Одбрамбено – отаџбинског рата без обзира на то да ли користе право на породичну инвалиднину.

Члан 11.

(1) Статус и права прописана овим законом не могу остварити:

а) Лица која су пребјегла непријатељу или су сарађивали са непријатељем.

б) Лица која су се сама ранила или повриједила ради избјегавања војне службе, односно не могу остваривати права након тог догађаја.

в) Лица која су учествовала у рату на непријатељској страни

г) Лица која су на дан 18.05.1992. год. имала мјесто пребивалишта на територији тадашње Републике Српске, били њени држављани и војни обвезници а избјегли војну службу, односно нису се одазвала позиву војног одсјека.

(2) Лица под б) из става (1) овог члана закона и чланови њихових породица остварују права према овом закону на основу ангажовања у Оружаним снагама Републике Српске које је претходило догађају.

Члан 12.

(1) Статус и права прописана овим законом могу остварити држављани Републике Српске, односно БиХ, а страни држављани и лица без држављанства само ако их не остварују у држави чији су држављани или у држави на чијој територији имају пребивалиште.

(2) Статус и права прописана овим законом не могу остварити лица која су држављани Републике Српске, ако их остварују у некој другој држави.

(3) Лица која немају пребивалиште у Републици Српској могу остварити права по овом закону, укључујући и право на новчана примања и накнаде и право на здравствену заштиту у складу са прописима из те области.

Члан 13.

(1) Мјесечна примања по овом закону су:

а) Новчана накнада за борце - ветеране, учеснике Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске и посебан додатак.

б) Лична инвалиднина, додатак за његу и помоћ, ортопедски додатак, допунско материјално обезбјеђење, породична инвалиднина, повећана породична инвалиднина као стечено право, увећана породична инвалиднина и посебно мјесечно примање.

(2) Основица за обрачун примања из става (1) под б) члана овог закона утврђује се на основу просјечне нето плате у Републици Српској за претходну годину израчунате од стране ЈУ „Завод за статистику Републике Српске“.

(3) Одлуку о утврђивању основице доноси Влада Републике Српске почетком сваке календарске године за текућу годину, на основу просјечне нето плате утврђене од стране ЈУ „Завод за статистику Републике Српске“.

(4) Коефицијент – проценат за утврђивање висине накнаде и посебног додатка за лица из става (1) под а) овог члана закона су фиксно одређена овим законом и не могу бити умањивана, односно могу бити увећана уколико за то постоје услови.

(5) Достигнути ниво основице се не може умањивати већ само повећавати

II Утврђивање статуса и категорије бораца - ветерана, учесника Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске, војних обвезника -

држављана Републике Српске, и других лица ангажованих у ратним дејствима до 20.12.1995. год.

Члан 14.

(1) Борци - ветерани, учесници Одбрамбено-отаџбинског рата из члана 3. овог закона, према дужини трајања и условима ангажовања у ратним дејствима до 20.12.1995. год. разврставају се у 3 (три) категорије.

Члан 15.

(1) Борци - ветерани, учесници Одбрамбено-отаџбинског рата 1. категорије су лица која су у периоду до 20.12.1995. год. била ангажована искључиво у борбеним јединицама, у зони борбених дејстава на линији раздвајања према непријатељу, учествујући у офанзивним односно дефанзивним дејствима по дубини и ширини фронта на командним или војничким дужностима. Лица која су изгубила живот или нестала током борбених дејстава, односно извршавања борбених задатака под познатим и прихватљивим околностима. Ратни војни инвалиди чија је инвалидност последица рањавања, озљеде или обољења током извршавања борбених задатака под познатим и прихватљивим околностима. Лица која су одликована за посебан допринос у извршавању борбених активности, односно за испољену личну храброст. Добровољци из других земаља.

(2) Припадницима оружаних снага који су током ратних дејстава изгубили живот под утврђеним неприхватљивим околностима, категоризација се врши по времену трајања ангажовања до тренутка погибије.

(3) Ратни војни инвалиди чија је инвалидност последица рањавања, озљеде или обољења настало током ратних дејстава под утврђеним неприхватљивим околностима, категоризација се врши по времену трајања ангажовања до тренутка настанка истог.

(4) Одликовањима у смислу става (1) овог члана закона сматрају се: орден Немањића, орден Карађорђева звијезда, орден Милоша Обилића, медаља мајора Милана Тепића, медаља Заслуга за народ, златна медаља за храброст и сребрна медаља за храброст.

(5) Лица из става (1) овог члана закона, на основу времена проведеног у

борбеним јединицама, односно начину и условима ангажовања разврставају се у групе:

а) 1. категорија – I група

Старјешине из става (1) овог члана закона, официри, подофицири и војници који су обављали командне дужности, који су на командним дужностима провели најмање 36 мјесеци, погинула и нестала лица из става (1) овог члана закона, без обзира на дужину трајања предходног ангажовања.

б) 1. категорија – II група

Лица из става (1) овог члана закона, односно старјешине и војници који су на командним дужностима провели најмање 32 мјесеца, борци - ветерани Одбрамбено-отаџбинског рата ангажовани најмање 36. мјесеци, војни инвалиди из става (1) овог члана закона од 1. – 5. категорије без обзира на дужину трајања ангажовања прије рањавања или обољења, одликовани борци из става (4) овог члана закона, ангажовани најмање 30 мјесеци, под условом да је њихово скраћено учешће оправдано под познатим и прихватљивим околностима, добровољци из других земаља ангажовани најмање 32 мјесеца учешћа у Оружаним снагама Републике Српске.

в) 1. категорија – III група

Лица из става (1) овог члана закона, старјешине и војници који су на командним дужностима провели најмање 26 мјесеци, борци - ветерани Одбрамбено-отаџбинског рата ангажовани најмање 30 мјесеци, лица која су током трајања ратних дејстава стекла пунољетство, мобилисана и након обуке упућена у борбене јединице оружаних снага Републике Српске, без обзира на дужину трајања ангажовања. Ратни војни инвалиди из става (1) овог члана закона од 6. – 9. категорије без обзира на дужину трајања ангажовања прије рањавања или обољења. Борци заробљени од стране непријатеља током борбеног дејства, без обзира на дужину предходног ангажовања, одликовани борци из става (4) овог члана закона ангажовани најмање 24 мјесеца, под условом да је њихово скраћено учешће оправдано под познатим и прихватљивим околностима, добровољци из других земаља ангажовани најмање 26 мјесеци учешћа у Оружаним снагама Републике Српске.

г) 1. категорија – IV група

Лица из става (1) овог члана закона, старјешине и војници који су на командним дужностима провели најмање 20 мјесеци , борци - ветерани Одбрамбено-отаџбинског рата ангажовани најмање 24 мјесеца , лица која су заробљена од стране непријатеља током борбених дејстава, без обзира на дужину трајања претходног ангажовања, добровољци из других земаља са најмање 20 мјесеци учешћа у Оружаним снагама Републике Српске.

д) 1. категорија – V група

Лица из става (1) овог члана закона, старјешине и војници који су на командним дужностима провели најмање 12 мјесеци , борци - ветерани Одбрамбено-отаџбинског рата ангажовани најмање 16 мјесеци , добровољци из других земаља од најмање 12 мјесеци ангажовања у Оружаним снагама Републике Српске.

ђ) 1. категорија – VI група

Лица под условима из става (1) овог члана закона, старјешине и војници који су на командним дужностима провели до 12 мјесеци , борци - ветерани Одбрамбено-отаџбинског рата ангажовани до 16 мјесеци , добровољци из других земаља ангажовани до 12 мјесеци учешћа у Оружаним снагама Републике Српске.

Члан 16.

(1) Учесници Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске 2. категорије су лица која су у периоду до 20.12.1995. год. била ангажована у позадинским јединицама, односно техничким службама или помоћним формацијама као саставним дјеловима борбених јединица и на осталим задацима повезаним са позадинско-техничким или војничким дужностима, одликовани припадници наведених јединица за посебан допринос током Одбрамбено-отаџбинског рата из члана 15 став (4) овог закона, добровољци из других земаља ангажовани у наведеним јединицама.

(2) Лица из став (1) овог члана закона, на основу времена проведеног у јединицама, односно начину и условима ангажовања разврстају се у групе:

а) 2. категорија – I група

Старјешине, официри, подофицири и војници који су на командним

дужностима провели најмање 36 мјесеци

б) 2. категорија – II група

Старјешине и војници који су на командним дужностима провели најмање 32 мјесеца, учесници Одбрамбено-отаџбинског рата ангажовани најмање 36 мјесеци, одликовани припадници јединица, члан. 15. став (4) овог закона, ангажовани најмање 30 мјесеци, под условом да је њихово скраћено учешће оправдано под познатим и прихватљивим околностима, добровољци из других земаља ангажовани најмање 32 мјесеца.

в) 2. категорија – III група

Старјешине и војници који су на командним дужностима провели најмање 26 мјесеци, учесници Одбрамбено-отаџбинског рата ангажовани најмање 30 мјесеци. Лица која су током трајања ратних дејстава стекла пунољетство, мобилисана и након обуке распоређена у јединице Оружаних снага Републике Српске без обзира на дужину трајања ангажовања. Лица заробљена од стране непријатеља, обављајући војне дужности без обзира на дужину трајања претходног ангажовања, одликовани припадници јединица, члан. 15. став (4) овог закона, ангажовани најмање 24 мјесеца, под условом да је њихово скраћено учешће оправдано под познатим и прихватљивим околностима, добровољци из других земаља ангажовани најмање 26 мјесеци.

г) 2. категорија – IV група

Старјешине и војници ангажовани на командним дужностима најмање 20 мјесеци, учесници Одбрамбено-отаџбинског рата ангажовани најмање 24 мјесеца, одликовани припадници јединица, члан. 15. став (4) овог закона, ангажовани најмање 18 мјесеци, под условом да је њихово скраћено учешће оправдано под познатим и прихватљивим околностима, добровољци из других земаља ангажовани најмање 20 мјесеци.

д) 2. категорија – V група

Старјешине и војници ангажовани на командним дужностима најмање 12 мјесеци, припадници јединица са учешћем најмање 16 мјесеци, одликована лица, члан. 15. став (4) овог закона, ангажована најмање 12 мјесеци, под условом да је њихово скраћено учешће оправдано под познатим и прихватљивим околностима, добровољци из других земаља ангажовани најмање 12 мјесеци.

ђ) 2. категорија – VI група

Старјешине и војници ангажовани на командним дужностима до 12

мјесеци, учесници Одбрамбено-отаџбинског рата ангажовани до 16 мјесеци, одликовани припадници јединица, члан. 15. став (4) овог закона, ангажовани до 12 мјесеци, под условом да је њихово скраћено учешће оправдано под познатим и прихватљивим околностима, добровољци из других земаља ангажовани до 12 мјесеци.

Члан 17.

(1) Учесници Одбрамбено-отаџбинског рата 3. категорије су лица која су у периоду до 20.12.1995. год. била ангажована у борбеним јединицама или дијеловима борбених јединица Оружаних снага Републике Српске које су учествовале у офанзивним односно дефанзивним дејствима према непријатељу, или су били ангажована у позадинским јединицама, техничким службама, односно помоћним формацијама као саставним дијеловима борбених јединица, на командним или војничким дужностима, а која су током ратних дејстава самовољно и без одобрења претпостављених старјешина напустила Оружане снаге Републике Српске, односно након напуштања матичне јединице се нису ангажовали у некој другој ратној јединици ВРС или МУП-а Републике Српске, и лица која су без одобрења и под непознатим околностима напустила јединицу у којој су били ангажовани, затим се враћали, односно правили прекиде у вршењу службе а да за то нису имали вјеродостојна оправдања.

(2) Лица из става (1) овог члана закона, на основу временаведеног у оружаним снагама Републике Српске разврставају се у групе:

а) 3. категорија – I група

Учесници Одбрамбено-отаџбинског рата из ст. 1. овог члана закона, старјешине и војници који су били ангажовани у Оружаним снагама Републике Српске најмање 38 мјесеци, одликована лица из става (4) члана 15. овог закона, без обзира на дужину трајања ангажовања.

б) 3. категорија – II група

Лица из става (1) овог члана закона, старјешине и војници који су провели у јединицама Оружаним снагама Републике Српске најмање 32 мјесеца.

в) 3. категорија – III група

Лица из става (1) овог члана закона, старјешине и војници који су

провели у јединицама Оружаним снагама Републике Српске најмање 26 мјесеци.

г) 3. категорија – IV група

Лица из става (1) овог члана закона, старјешине и војници који су провели у јединицама Оружаним снагама Републике Српске најмање 18 мјесеци.

д) 3. категорија – V група

Лица из става (1) овог члана закона, старјешине и војници који су у јединицама Оружаним снагама Републике Српске провели до 18 мјесеци.

Члан 18.

(1) Борци - ветерани, учесници Одбрамбено-отаџбинског рата из члана 3. овог закона, а на основу члана 14. овог закона који су стекли услове за разврставање у различите категорије из члана 15. и члана 16. овог закона, остварују права по овом закону на основу времена ангажовања за сваку категорију појединачно.

(2) Став (1) овог члана не односи се на лица из члана 17. овог закона.

Члан 19.

(1) Под зоном борбених дејстава, у смислу овог закона, сматра се простор у коме су извођена борбена дејства, ограничен по фронту линијом раздвајања према непријатељу.

(2) Вријеме ангажовања у зони борбених дејстава може се признати до 20.12.1995. год.

Члан 20.

(1) Право и обавеза сваког борца - ветерана, учесника Одбрамбено-отаџбинског рата, са сталним мјестом боравка у Републици Српској је да у складу са овим законом поднесе захтјев за одређивање категорије борца -ветерана, учесника Одбрамбено-отаџбинског рата надлежним општинским или градским органима задуженим за послове борачко-инвалидске заштите.

(2) Сви учесници Одбрамбено-отаџбинског рата који немају пребивалиште на територији Републике Српске имају право да у складу са овим законом поднесе захтјев за одређивање категорије учесника

Одбрамбено-отаџбинског рата надлежним општинским или градским органима задуженим за послове борачко-инвалидске заштите.

Члан 21.

(1) Као вријеме ангажовања у оружаним снагама Републике Српске, у смислу овог закона сматра се и вријеме одсуства по основу боловања или привремене неспособности за војну службу, одобрених на основу налаза и мишљења надлежних војно-љекарских комисија, као и вријеме проведено у заробљеништву у коме је борац - ветеран, учесник Одбрамбено-отаџбинског рата доспио под околностима вршења војне службе.

(2) Изузетно од става (1) овог члана закона, као вријеме ангажовања у Оружаним снагама Републике Српске може се признати ратном војном инвалиду и вријеме одсуства по основу боловања које је последица ране, повреде или болести задобијене у вршењу војне службе за које нема налазе и мишљења војно-љекарске комисије, али има релевантну документацију и налазе признатих медицинских установа Републике Српске и Србије о току и условима лијечења.

Члан 22.

(1) На захтјев странке, утврђивање статуса борца - ветерана, учесника Одбрамбено – отаџбинског рата Републике Српске и разврставање у одговарајућу категорију врше општински односно градски органи управе надлежни за послове борачко-инвалидске заштите – првостепени органи, на основу увјерења о дужини ангажовања у Оружаним снагама Републике Српске издатог од надлежног органа.

(2) У случају смрти борца - ветерана, учесника Одбрамбено-отаџбинског рата, захтјев за утврђивање статуса и разврставање у одговарајућу категорију могу поднијети лица из чл. 10. овог закона, која имају непосредан правни интерес.

III Права бораца - ветерана

Члан 23.

Права бораца - ветерана, учесника Одбрамбено-отаџбинског рата у Републици Српској су:

- а) Новчана накнада на мјесечном нивоу
- б) Посебан новчани додатак
- в) Подстицај за запошљавање и samozapoшљавање, предност приликом конкурсног запошљавања, приоритет запошљавања и апсолутна предност запошљавања у јавним установама и предузећима са већинским државним капиталом, односно приоритет у поступку именовања и постављања на руководеће функције.
- г) Бесплатна здравствена заштита и друга права у вези са здравственом заштитом, субвенционисано кориштење услуга бањско-рекреационих комплекса у Републици Српској у износу од 50% од цијене појединачног аранжмана.
- д) Загарантована правна, документацијска, финансијска и свака друга врста помоћи Владе Републике Српске лицима из члана 3. овог закона процесуираним за кривично дјело ратног злочина пред судом БиХ и другим судовима у БиХ, окружењу и шире, и њиховим породицама.
- ђ) Стамбено збрињавање у року од 3 (три) године од дана ступања на снагу овог закона за сва лица из чл. 3. овог закона која до тада нису стамбено збринута.
- е) Посебан стаж у двоструком трајању.
- ж) Национална пензија – пензионисање са навршених 65 година старости без обзира на достигнути радни стаж.
- з) У случају смрти, достојанствена сахрана уз државна обиљежја, чије трошкове у потпуности сноси локална општинска или градска администрација.
- и) Објава у случају смрти у електронским и штампаним медијима у Републици Српској, чији је оснивач власник Влада Републике Српске, локалне општинске и градске власти које у потпуности сnose трошкове исте.
- к) Друга права у складу са посебним прописима.

Члан 24.

- (1) Новчана накнада је мјесечно новчано примање које лица из члан 3. овог закона остварују по основу ангажовања у Одбрамбено-отаџбинском рату, а на основу утврђене категорије из члан 14. до 17. овог закона.
- (2) Износ новчане накнаде обрачунава Влада Републике Српске почетком сваке календарске године за текућу годину, а на основу просјечне нето

плате у Републици Српској за претходну годину утврђене од стране ЈУ „Завод за статистику Републике Српске“.

Коефицијенти – проценти за обрачун су фиксни и износе:

- а) За борце - ветеране, учеснике Одбрамбено-отаџбинског рата 1. категорије из члана 15. став (1). овог закона, 0,009% од просјечне нето плате у Републици Српској за сваки мјесец учешћа у рату.
- б) За учеснике Одбрамбено-отаџбинског рата 2. категорије из члана 16. став (1) овог закона, 0,007% од просјечне нето плате у Републици Српској за сваки мјесец учешћа у рату.
- в) За учеснике Одбрамбено-отаџбинског рата 3. категорије члан 17. став (1) овог закона, 0,004% од просјечне нето плате у Републици Српској за сваки мјесец учешћа у рату.

(3) Посебан новчани додатак је мјесечно новчано примање које остварују борци - ветерани, учесници Одбрамбено-отаџбинског рата из члана 14. до 17. овог закона, а односи се на:

- а) Лица која су током рата стекла пунољетство, мобилисана и након обуке ангажована у јединицама Оружаних снага Републике Српске
- б) Лица која су током рата одликована највећим одликовањима за војне заслуге.
- в) Лица која су током ратних дејстава, као припадници јединица Оружаним снагама Републике Српске заробљена од стране непријатеља – ратни заробљеници.

(4) Износ посебног новчаног додатка обрачунава влада Републике Српске почетком сваке календарске године за текућу годину, а на основу просјечне нето плате у Републици Српској за претходну годину утврђене од стране ЈУ „Завод за статистику Републике Српске“.

Коефицијенти – проценти за обрачун су фиксни и износе:

- а) За лица из става (3) под (а) овог члана закона, 12% од просјечне нето плате у Републици Српској за укупно ратно учешће.
- б) За лица из става (3) под (б) овог члана закона, 5% од просјечне нето плате у Републици Српској
- в) За лица из става (3) под (в) овог члана закона, 5% од просјечне нето плате у Републици Српској.

Члан 25.

(1) Незапослени борци - ветерани, учесници Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске из члана 3. овог закона имају право на подстицај за запошљавање и самозапошљавање по посебном акционом плану који доноси Влада за сваку годину.

(2) Провођење акционог плана из става (1). овог члана закона вршиће се у складу са прописима из области запошљавања.

Члан 26.

Одликовањима у смислу члана 25. став (3) под (б) овог закона сматрају се одликовања утврђена посебним прописима Републици Српској: орден Немањића, орден Карађорђева звијезда Републике Српске и орден Милоша Обилића, медаља мајора Милана Тепића, медаља заслуга за народ, златна медаља за храброст и сребрна медаља за храброст.

Члан 27.

(1) Лица из члан 3. овог закона која не могу бити осигурана по неком другом основу, имају право на бесплатно здравствено осигурање у складу са прописима из области здравственог осигурања за раднике осигуранике.

(2) Право из став (1) овог члана закона остварује се на начин и по поступку који су регулисани прописима из области здравственог осигурања.

Члан 28.

Борци - ветерани, учесници Одбрамбено-отаџбинског рата у Републици Српској из члана 3. овог закона имају право на посебан стаж у двоструком трајању у складу са прописима о пензијско-инвалидском осигурању Републике Српске.

Члан 29.

(1) Органи републичке управе и органи јединица локалне самоуправе, јавне установе, предузећа и друга привредна друштва која су у цјелини власништво Републике Српске или у већинском власништву Републике, општине или града, као и други субјекти који су основани законом или их је основала Влада, обезбиједиће приликом пријема нових радника да борац - ветеран, учесник Одбрамбено-отаџбинског рата има

неприкосновену и апсолутну предност у запошљавању у односу на остала лица која нису учесници рата.

(2) Ако се на оглас или конкурс пријаве борци - ветерани, учесници Одбрамбено-отаџбинског рата из више категорија, из члана 14. до 17. овог закона, предност има лице више категорије, с тим да у оквиру исте категорије предности има лице са дужим временом ангажовања, односно критеријуму групе у одређеној категорији.

(3) Предност из става (1) овог члана закона не односи се на изабрана лица, а односи се на постављена или именована лица.

Члан 30.

Борац - ветеран, учесник Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске има апсолутну предност у стамбеном збрињавању у односу на лица која нису учесници рата, у складу са уредбом Владе Републике Српске.

Члан 31.

Борци - ветерани, учесници Одбрамбено-отаџбинског рата у Републици Српској остварују и друга права утврђена законом или другим прописима којима се уређују поједине области.

IV ПРАВА РАТНИХ ВОЈНИХ ИНВАЛИДА

Члан 32.

Права Ратних војних инвалида су:

- а) лична инвалиднина,
- б) додатак за његу и помоћ,
- в) ортопедски додатак,
- г) допунско материјално обезбјеђење,
- д) здравствена заштита и друга права у вези са остваривањем здравствене заштите,
- ђ) ортопедска и друга помагала,
- е) бањско и климатско лијечење,
- ж) предност у запошљавању,
- з) предност у стамбеном збрињавању,
- и) пореске и царинске олакшице,

- ј) отклањање архитектонских баријера,
- к) обезбјеђивање простора за паркирање,
- л) предност у коришћењу услуга републичких органа, јавних установа и осталих правних субјеката приликом рјешавања својих права и интереса,
- љ) предност при упису дјете у образовне установе, додјељивању стипендије за школовање и смјештаја у студентске домове.

Члан 33.

(1) Ради остваривања права по овом закону, ратни војни инвалиди разврставају се у категорије, према степену војног инвалидитета израженом у проценту.

(2) Процент инвалидитета одређује се сразмјерно оштећењу организма које је настало као посљедица ране, повреде, озљеде или болести задобијене под околностима утврђеним овим законом.

(3) При утврђивању процента инвалидитета поводом погоршане болести и болести непознате или мултифакторијалне етиологије узима се одговарајући проценат од цјелокупног оштећења организма, с обзиром на природу болести, њен развитак, трајање и тежину ратних напора, године старости и друге околности које су у појединим случајевима могле утицати на болест.

Члан 34.

Према проценту инвалидитета, ратни војни инвалиди се разврставају у десет категорија:

- а) прва категорија – инвалиди са 100% инвалидитета, којима је за живот потребна нега и помоћ другог лица,
- б) друга категорија – инвалиди са 100% инвалидитета,
- в) трећа категорија – инвалиди са 90% инвалидитета,
- г) четврта категорија – инвалиди са 80% инвалидитета,
- д) пета категорија – инвалиди са 70% инвалидитета,
- ђ) шеста категорија – инвалиди са 60% инвалидитета,
- е) седма категорија – инвалиди са 50% инвалидитета,
- ж) осма категорија – инвалиди са 40% инвалидитета,
- з) девета категорија – инвалиди са 30% инвалидитета,
- и) десета категорија – инвалиди са 20% инвалидитета.

Члан 35.

(1) Лична инвалиднина је новчана накнада коју остварују ратни војни инвалиди по основу оштећења њиховог организма насталог под околностима прописаним овим законом.

(2) Право на личну инвалиднину остварују ратни војни инвалиди од прве до десете категорије.

Члан 36.

(1) Лична инвалиднина одређује се према категорији инвалидитета.

(2) Мјесечни износ личне инвалиднине одређује се у проценту од основице и износи за:

А) 1. категорија -130%

Б) 2. категорија -100%

В) 3. категорија -68%

Г) 4. категорија -55%

Д) 5. категорија -45%

Ђ) 6. категорија -36%

Е) 7. категорија -28%

Ж) 8. категорија -22%

З) 9. категорија -18%

И) 10. категорија -15%

Члан 37.

Право на додатак за његу и помоћ има:

а) ратни војни инвалид прве категорије,

б) ратни војни инвалид друге, треће и четврте категорије који има оштећење организма наступило независно од инвалидитета и које је, заједно са инвалидитетом, једнако оштећењу организма ратног војног инвалида прве категорије.

Члан 38.

(1) Додатак за његу и помоћ одређује се у проценту од основице и износи за:

а) први степен – 86%,

б) други степен – 66%,

в) трећи степен – 46%.

(2) Ратном војном инвалиду кориснику додатка за његу и помоћ, који је смјештен у здравственој установи или другој установи у којој му је обезбијеђена њега и помоћ, не припада тај додатак за вријеме преко шест мјесеци које проведе у тој установи, осим ако сам сноси трошкове смјештаја и исхране.

Члан 39.

(1) Ратни војни инвалид прве категорије има право на додатак за његу и помоћ у висини од 100% од основице.

(2) Изузетно од одредбе става 1. овог члана ратни војни инвалид прве категорије код којег постоји оштећење организма које има за посљедицу непокретност или потпуно сљепило, има право на додатак за његу и помоћ у висини од 120% од основице.

Члан 40.

Министар, уз претходно прибављено мишљење министра здравља, доноси правилник којим се утврђује оштећење организма на основу којих инвалид може остварити право на додатак за његу и помоћ, степен тог додатка и услови за његово остваривање.

Члан 41.

(1) Право на ортопедски додатак има ратни војни инвалид од прве до шесте категорије коме је инвалидитет утврђен због оштећења организма која су непосредна посљедица задобијене ране, повреде, озљеде или болести која је проузроковала ампутацију екстремитета или тешко оштећење функције екстремитета, као и због потпуног губитка вида на оба ока.

(2) Према узроку, врсти и тежини оштећења организма, ортопедски додатак се одређује у четири степена.

Члан 42.

(1) Ортопедски додатак утврђује се у проценту од основице и износи за:

- а) први степен – 29% од основице,
- б) други степен – 22% од основице,

- в) трећи степен – 14% од основице,
- г) четврти степен – 7% од основице.

(2) Ортопедски додатак за први степен износи 35% од основице ако код ратног војног инвалида постоји више оштећења првог степена.

(3) Министар, уз прибљављено мишљење министра здравља, доноси правилник којим се утврђују оштећења организма на основу којих ратни војни инвалид може остварити право на ортопедски додатак, степен тог додатка и услове за његово остваривање

Члан 43.

(1) Ратни војни инвалид од прве до четврте категорије који има право на додатак за његу и помоћ по овом закону има право и на допунско материјално обезбјеђење:

- а) прве категорије – у висини од 81% од основице,
- б) друге категорије – у висини од 50% од основице,
- в) треће категорије – у висини од 48% од основице,
- г) четврте категорије – у висини од 33% од основице.

(2) Изузетно од одредбе става 1. тачка а) овог члана, ратни војни инвалид прве категорије има право на допунско материјално обезбјеђење у висини од 100% од основице.

(3) Ратни војни инвалид од друге до четврте категорије који нема право на додатак за његу и помоћ по овом закону има право на допунско материјално обезбјеђење:

- а) друге категорије – у висини од 40% од основице,
- б) треће категорије – у висини од 30% од основице,
- в) четврте категорије – у висини од 20% од основице.

Члан 44.

(1) Корисник личне инвалиднине који не може бити осигуран ни по ком основу има право на бесплатно здравствено осигурање у обиму предвиђеном за радника осигураника.

(2) Право из става 1. овог члана остварује се у складу са прописима којим се регулише област здравствене заштите и здравственог осигурања.

(3) Корисник личне инвалиднине је ослобођен трошкова личног учешћа у трошковима здравствене заштите по овом закону, осим ако не испуњава

услове за то право по прописима којима се регулише област здравствене заштите и здравственог осигурања.

Члан 45.

Корисник личне инвалиднине има право на ортопедска и друга помагала у складу са прописима из области здравствене заштите и здравственог осигурања.

Члан 46.

(1) Ратни војни инвалид има право на бањско и климатско лијечење у складу са прописима из области здравствене заштите и здравственог осигурања.

(2) Министарство рада и борачко-инвалидске заштите је обавезно уз сагласност Владе Републике Српске организовати сваке године бањску рехабилитацију за ратне војне инвалиде.

Члан 47.

(1) Органи републичке управе и органи локалне управе, јавна предузећа и друга привредна друштва која су у цјелини власништво Републике или већинском власништву Републике, општине или града, као и други субјекти који су основани законом или их је основала Влада, обезбиједиће приликом пријема нових радника да ратни војни инвалид има, под истим условима, предност у запошљавању у односу на остала лица, изузев чланова породице погинулог борца, у складу са прописима којима се уређује област рада и запошљавања.

(2) Ако се на оглас односно конкурс пријаве ратни војни инвалиди из различитих категорија, предност има ратни војни инвалид више категорије инвалидности, а ако се ради о случају да су исте категорије инвалидности, онда предност има ратни војни инвалид са дужим временом ангажовања у оружаним снагама.

(3) Предност из става (1) овог члана закона односи се на постављена и именована лица, а не на изабрана лица.

Члан 48.

Ратни војни инвалиди имају предност у стамбеном збрињавању у односу на борце, у складу са уредбом Владе.

Члан 49.

Право на пореске и царинске олакшице ратни војни инвалид остварује у складу са прописима којима се уређује питање пореза и царина.

Члан 50.

(1) Јединице локалне самоуправе и јавне установе дужни су обезбиједити одговарајућа архитектонска рјешења прилагођена за улазак ратних војних инвалида који користе ортопедска и друга помагала, а у складу са стандардним правилима.

(2) Приликом стамбеног збрињавања лица из става (1) овог члана мора се водити рачуна да стамбене јединице за смјештај буду прилагођене овим лицима ради несметаног прилаза стану.

(3) Одредба става (1) овог члана укључује и обавезу обезбјеђивања посебно обиљеженог простора за паркирање возила.

Члан 51.

Републички органи, јавне установе и други субјекти који рјешавају по захтјевима грађана, односно пружају услуге грађанима дужни су обезбиједити да ратни војни инвалиди имају предност.

Члан 52.

(1) Дјеца ратних војних инвалида од 1. до 10. категорије приликом уписа у средњу школу или факултет, као и приликом додјеле стипендије за школовање, односно приликом смјештаја у ћачке и студентске домове имају, под једнаким условима, предност на остала лица, осим дјеце погинулог или несталог борца, у складу са прописима којим се утврђује област образовања.

(2) Ако се на оглас или конкурс за смјештај у ћачке или студентске домове, односно приликом уписа у школе или факултете пријаве дјеца ратних војних инвалида различитих категорија, предност имају дјеца ратних војних инвалида више категорије инвалидности. Ако се ради о истој категорији инвалидности онда предност имају дјеца ратних војних инвалида који су дуже били ангажовани у Оружаним снагама Републике Српске.

**V ПРАВА ЧЛАНОВА ПОРОДИЦЕ ПОГИНУЛОГ И НЕСТАЛОГ,
ОДНОСНО УМРЛОГ БОРЦА, УЧЕСНИКА ОДБРАМБЕНО-
ОТАЏБИНСКОГ РАТА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ**

Члан 53.

Члан породице погинулог, односно несталог учесника Одбрамбено-отаџбинског рата у Републици Српској има право на:

- а) породичну инвалиднину,
- б) увећану породичну инвалиднину,
- в) повећану породичну инвалиднину,
- г) здравствену заштиту и друга права у вези са остваривањем здравствене заштите,
- д) накнаду трошкова изградње надгробног споменика погинулом борцу,
- ђ) накнаду породици одликованог борца,
- е) накнаду трошкова сахране ексхумираног борца,
- ж) бањско и климатско лијечење,
- з) предност у запошљавању,
- и) подстицај за запошљавање и samozapoшљавње дјецe погинулих бораца,
- ј) предност у стамбеном збрињавању,
- к) пореске и царинске олакшице,
- л) предност при упису у образоване установе, додјелjивању стипендије за школовање и смјештај у студентске домове и
- љ) предност у коришћењу услуга републичких органа, установа и осталих правних субјеката приликом рjешавања својих права и интереса.

Члан 54.

Члан породице лица из члана 8. овог закона, остварује права из члана 53. овог закона.

Члан 55.

Члан породице војника на служењу војног рока и лица у резервном саставу, погинулог, несталог или умрлог за вријеме служења војне службе у миру, односног умрлог од посљедица рањавања, повреде или болести задобијене током војне службе у миру, има право на:

- а) породичну инвалиднину
- б) здравствену заштиту

Члан 56.

(1) Члан породице умрлог ратног војног инвалида од 1. до 10. категорије има право на:

а) Породичну инвалиднину

б) Здравствену заштиту, уколико исту не остварује по другом основу

(2) Права из става (1) овог члана закона могу се остварити након извршене ревизије о признатом статусу војног инвалида.

(3) Ако поступак ревизије статуса или жалба на ревизију није окончана до дана смрти војног инвалида, окончаће се без обзира на ту чињеницу.

Члан 57.

(1) Породична инвалиднина је новчана накнада коју остварују чланови породице погинулог, несталог борца и умрлог ратног војног инвалида под околностима прописаним овим законом.

(2) Чланови породице из члана 54. до 56. овог закона имају право на породичну инвалиднину под условима:

а) Удовица кад наврши 45 година, а удовац 55 година, као и прије навршених 45, односно 55 година живота ако су неспособни за рад, а лице из ванбрачне заједнице – под истим условима и ако погинули нема брачног друга или је брачном другу одузето родитељско право,

б) Дјеца и пасторчад – до навршених 18 година живота, а ако су на школовању – до краја редовног школовања, а најкасније до навршених 27 година живота, а ако су неспособни за рад – за вријеме док та неспособност траје, под условом да је та неспособност наступила прије навршене 18. године, односно 27. године живота,

в) Родитељи, односно усвојиоци ако су према погинулом борцу испуњавали родитељске дужности,

г) Очух и маћеха – ако породичну инвалиднину не остварују лица из тачке (в) овог члана и ако су погинулог борца издржавали или је погинули борац њих издржавао најмање три године непосредно прије смрти,

д) Брат и сестра – ако су малољетни или неспособни за рад, а неспособност је наступила прије навршене 15 године живота, ако их је погинули борац издржавао најмање три године непосредно прије смрти и ако нису смјештени у одговарајућу установу на терет буџета,

ђ) Дјед и баба – ако их је погинули борац издржавао најмање три године непосредно прије смрти.

(3) Ако ужу породицу сачињавају брачни друг са једним или више дјеце, брачни друг има право на породичну инвалиднину без обзира на године живота из става 2. тачка а) овог члана.

(4) Усвојиоци потпуног усвојења имају прече право у односу на родитеље.

Члан 58.

(1) Породична инвалиднина из члана 57. овог закона износи за :

а) једног корисника - 60% од основице

б) два корисника - 80% од основице

в) три корисника - 100% од основице

г) четири и више корисника - 120% од основице

(2) Породична инвалиднина из члана 57. овог закона без обзира на број корисника износи :

а) после смрти војног инвалида 1. и 2. категорије - 50% од основице

б) после смрти војног инвалида 3. и 4. категорије - 40% од основице

в) после смрти војног инвалида 5. и 6. категорије - 30% од основице

г) после смрти војног инвалида 7. категорије - 25% од основице

д) после смрти војног инвалида 8.,9. и 10. категорије - 20% од основице

(3) Право на породичну инвалиднину остварују и родитељи и чланови уже породице независно једни од других.

(4) Ако породичну инвалиднину прима више корисника сваком од њих припада једнак дио укупног износа инвалиднине.

Члан 59.

(1) Чланови породице који испуњавају услове за признавање права на породичну инвалиднину на основу више лица имају право на породичну инвалиднину у несмањеном износу за свако од тих лица.

(2) Дјеца, корисници породичне инвалиднине, задржавају исти износ породичне инвалиднине коју су користили са родитељем коме је право на породичну инвалиднину престало због смрти.

Члан 60.

(1) Право на увећану породичну инвалиднину имају:

а) родитељи, односно усвојиоци погинулог борца који немају више дјеце,
б) брачни друг погинулог борца, корисник породичне инвалиднине, који нема дјеце или су дјеца неспособна за рад и
в) дјеца погинулог борца без оба родитеља, корисници породичне инвалиднине.

(2) Услови за признавање права на увећану породичну инвалиднину треба да буду испуњени у моменту смрти борца по основу кога лица из става 1. овог члана остварују право на породичну инвалиднину.

(3) Увећана породична инвалиднина износи 35% од основице, с тим да се право на увећану породичну инвалиднину може остварити само по основу смрти једног лица.

(4) Ако више лица из става 1. овог члана испуњава услове за признавање права на породичну инвалиднину, увећана породична инвалиднина у износу из става 3. овог члана припада сваком од њих.

Члан 61.

Право на повећану породичну инвалиднину користи се као стечено право и износи 50% од износа породичне инвалиднине коју корисник остварује по овом закону.

Члан 62.

(1) Корисник породичне инвалиднине који не може бити осигуран ни по ком основу има право на здравствено осигурање у обиму предвиђеном за радника осигураника.

(2) Право из става (1) овог члана остварује се у складу са прописима којим се регулише област здравствене заштите и здравственог осигурања.

(3) Корисник породичне инвалиднине ослобођен је трошкова личног учешћа у трошковима здравствене заштите по овом закону, осим ако не испуњавају услове за то право по прописима којим се регулише област здравствене заштите и здравственог осигурања.

Члан 63.

(1) Породица погинулог борца има право на накнаду трошкова изградње надгробног споменика погинулом борцу у висини основице помножене

коефицијентом 3,20.

(2) Право из става 1. овог члана немају породице погинулог борца коме су споменик подигле општине, привредна друштва, установе или војне јединице или су на име помоћи за изградњу добили новчана средства у висини утврђеној у ставу 1. овог члана или већој.

(3) Министар рада и борачко-инвалиске заштите доноси правилник којим се уређује поступак за остваривање права на накнаду трошкова изградње надгробног споменика.

Члан 64.

(1) Породица погинулог, несталог, односно умрлог војног инвалида и борца учесника Одбрамбено-отаџбинског рата који је одликован неким од одликовања из члана 26. овог закона има право на новчану накнаду ако користи породичну инвалиднину.

(2) Накнада из става (1) овог члана закона исплаћује се у висини и на начин прописан чланом 24. став (4) овог закона

(3) Ако право на накнаду из става (1) овог члана закона оствари више чланова породице, сваком од корисника припада једнак износ накнаде.

Члан 65.

(1) Породица погинулог борца који је ексхумиран и идентификован има право на накнаду трошкова сахране.

(2) Министар рада и борачко-инвалиске заштите доноси правилник којим се уређује поступак за остваривање права на накнаду трошкова сахране ексхумираног борца.

Члан 66.

(1) Чланови уже породице умрлог борца учесника Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске који је преминуо природном смрћу у периоду након 20.12.1995 године могу остварити право на новчану накнаду у износу 50% од накнада прописаних на основу члана 24. став (1) и (2) овог закона.

(2) Корисници права из става (1) овог члана закона су :

а) брачни друг

б) дјеца до 27 година старости, незапослена или на редовном школовању, а након 27 година старости уколико су здравствено угрожена..

в) родитељи или законски усвојиоци.

(3) Уколико право остварује више корисника из става (2) овог члана закона, новчани износ се дјели на једнаке дјелове.

(4) Лица из става (2) овог члана закона могу накнадно затражити утврђивање категорије из члана 14. до 17. овог закона код надлежних органа општинских и градских служби задужених за питања бораца.

Члан 67.

(1) Члан породице погинулог, несталог или умрлог борца, односно војног инвалида има право на бањско-климатско лијечење у складу са прописима из области здравства.

(2) Министарство рада и борачко-инвалиске заштите организује бањско-климатско лијечење из става (1) овог члана закона.

Члан 68.

(1) Органи републичке управе и органи јединица локалне самоуправе, јавна предузећа и друга привредна друштва која су у цјелини власништво Републике или већинском власништву Републике, општине или града, као и други субјекти који су основани законом или их је основала Влада, обезбиједиће приликом пријема нових радника да члан породице погинулог и несталог борца има, под истим условима, предност у запошљавању у односу на остала лица, укључујући ратне војне инвалиде и демобилисане борце, ускладу са прописима којима се уређује област рада и запошљавања

(2) Предност из става (1) овог члана закона односи се на постављена и именована лица, не односи се на изабрана лица.

Члан 69.

Чланови породица умрлих бораца-ветерана, учесника Одбрамбено-отаџбинског рата и умрлих ратних војних инвалида, оставрују права на запошљавање на основу члана 29. и 47. овог закона, односно наслеђују једнака права својих умрлих чланова породице под прописаним околностима.

Члан 70.

(1) Дјеца погинулих и несталих бораца учесника Одбрамбено-отаџбинског рата, односно умрлих бораца-ветерана и војних инвалида имају право на подстицај за запошљавање и samozapoшљавање по плану Владе Републике Српске који се доноси за сваку годину и сталног је карактера.

(2) Провођење акционог плана из става (1) овог члана закона врши се у складу са прописима из области запошљавања.

Члан 71.

(1) Чланови породице погинулог и несталог борца учесника Одбрамбено-отаџбинског рата имају предност у стамбеном збрињавању у односу на друга лица која немају тај статус.

(2) Чланови породица умрлог борца - ветерана, односно ратног војног инвалида наслеђују једнака права својих умрлих чланова породице из члана 30. и 32. овог закона, а што се односи на стамбено збрињавање.

Члан 72.

(1) Чланови породице погинулог или несталог борца учесника Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске остварују пореске и царинске олакшице у складу са прописима из те области.

(2) Чланови породица умрлог борца-ветерана, учесника Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске, односно ратног војног инвалида имају право на пореске и царинске олакшице на начин и под условима којима је то уређено прописима из области пореза и царина.

Члан 73.

(1) Дјеца погинулог и несталог борца учесника Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске, односно дјеца умрлог ратног војног инвалида или борца-ветерана, учесника Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске имају предност под једнаким условима у односу на друга лица приликом уписа у средње школе или факултете, као и приликом додјелјивања стипендија или смјештаја у ђачке односно студентске домове на начин и под условима којима то утврђује област образовања.

(2) Редослијед приоритета корисника права из става (1) овог члана закона је следећи:

а) Дјеца погинулог или несталог борца учесника Одбрамбено-

отаџбинског рата Републике Српске

б) Дјеца умрлог војног инвалида учесника Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске

в) Дјеца умрлог борца - ветерана, учесника Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске

Члан 74.

Чланови породице погинулог или несталог борца, односно умрлих војних инвалида и бораца - ветерана, учесника Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске имају предност у рјешавању питања грађана код Републичких органа, органа локалне самоуправе, јавних установа и других субјеката у складу са прописима.

VI КОРИШЋЕЊЕ И ПРЕСТАНАК ПРАВА

Члан 75.

(1) Права на мјесечна примања припадају од првог дана наредног мјесеца по подношењу захтјева.

(2) Право на годишња примања прописана овим законом признају се почев од године у којој је поднесен захтјев.

(3) Даном испуњења услова за остваривање права по основи ране, повреде, озљеде, болести или смрти задобијене под околностима из члана 3., 4., 5., 7., 8., и 9. овог закона сматра се дан задобијања ране, повреде, озљеде или смрти, односно период обољевања.

(4) Даном испуњења услова за остваривање права по основу болести задобијене под околностима из члана 3. и 5. овог закона сматра се дан отпуштања из Оружаних снага Републике Српске.

Члан 76.

(1) Странка може примати новчана примања лично или посредством пуномоћника, односно законског заступника.

(2) Ако странка користи примања посредством пуномоћника или законског заступника, сваких шест мјесеци мора се обновити пуномоћ, односно доставити доказ о животу странке.

Члан 77.

- (1) Права стечена по овом закону не могу се пренијети на друго лице.
- (2) Корисник права по овом закону дужан је да надлежном органу пријави сваку промјену која је од утицаја на остваривање и престанак тих права, у року од 15 дана од дана настанка промјене.
- (3) Ако корисник не пријави промјену која је од утицаја на остваривање права, исплата примања ће се обуставити све док корисник не пријави промјену, без права на неисплаћена примања.
- (4) Сматра се да корисник није пријавио промјену и када је одсутан из мјеста пребивалишта односно боравишта или се налази у иностранству дуже од 60 дана, а нема пуномоћника односно законског заступника, као и када није обновљена пуномоћ, односно достављен доказ о животу у смислу члана 80. овог закона.

Члан 78.

- (1) Мјесечна примања по овом закону исплаћују се по истеку мјесеца за који се врши исплата.
- (2) Права стечена по овом закону престају на захтјев странке, смрћу странке и наступањем раскидних услова предвиђених овим законом.

Члан 79.

- (1) Потраживања повремених новчаних примања и накнада по овом закону застаријевају за три године од дана доспјелости сваког појединог примања, односно накнаде.
- (2) Право из кога проистичу повремена примања и накнаде по овом закону застаријева за пет година од дана доспјелости најстаријег појединог потраживања послје кога није вршена исплата.

Члан 80.

- (1) Права по овом закону престају брачном другу ступањем у брак.
- (2) Права по овом закону престају брачном другу коме је одузето родитељско право према дјечи са којима користи породичну инвалиднину, изузев кад му је родитељско право одузето због болести, а ако му родитељско право буде враћено, брачни друг ће наставити коришћење права под условима прописаним овим законом.

Члан 81.

(1) Право на породичну инвалиднину по основу неспособности за рад може се признати ако је неспособност постојала у моменту испуњења услова у смислу члана 75. став (3) и (4) овог закона, или ако је наступила касније, што се доказује медицинском документацијом.

(2) Кориснику породичне инвалиднине који је право на породичну инвалиднину стекао по основу неспособности за рад престаје право на породичну инвалиднину и остала права по овом закону даном заснивања радног односа, даном оснивања привредног друштва или самосталне радње, односно бављењем самосталном дјелатности, односно стицањем радне способности.

Члан 82.

Права по овом закону престају борцу учеснику Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске, војном инвалиду, члановима породице погинулог борца, умрлог борца, умрлог војног инвалида ако је осуђен правоснажном судском пресудом због дјела предвиђених у члану 11. овог закона.

VII ПОСТУПАК ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА

Члан 83.

(1) О статусу и правима по овом закону, у првом степену, рјешавају општински и градски органи управе, надлежни за питања бораца-ветерана, учесника Одбрамбено-отаџбинског рата и њихвих породица, са роком од 90 дана од дана пријема захтјева.

(2) У случају да се лице које испуњава услове за кориштење права из овог закона не пријави надлежном општинском и градском органу у року од деведест дана, поступак ће бити спроведен, по службеној дужности у њиховом одсуству.

(2) Жалбу на рјешење органа из става (1) рјешава Министарство рада и борачко-инвалиске заштите.

(3) Жалба одлаже извршење првостепеног рјешења, рок за рјешавање предмета од стране Министарства рада и борачко-инвалидске заштите у жалбеном поступку је 45 дана од дана пријема жалбе.

(4) Ако се у току жалбеног поступка утврде нове битне чињенице од значаја за предмет заинтересоване стране су их дужне доставити

Министарству рада и борачко-инвалидске заштите које ће их узети у обзир. У том случају се рок за рјешавање жалбе са 45 дана продужава на 60 дана од пријема жалбе.

(5) Уколико Министарство рада и борачко-инвалидске заштите уважи жалбу странке, о чему је дужно досатавити писмено обавјештење, првостепено рјешење се поништава и предмет се враћа првостепеном органу на нови поступак са роком од 30 дана за доношење новог рјешења.

Члан 84.

(1) У поступку рјешавања захтјева за остваривање права по овом закону, првостепени органи управе из чл. 83 став (1) овог закона дужни су прибавити мишљење ревизионе комисије.

(2) Ревизионе комисије, на нивоу општина, дају своје мишљење о начину, дужини трајања и условима ангажовања учесника Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске до 19.06.1996 године. Околностима погибије, рањавања, озљеде, обољења и заробљавања за сваког подносиоца захтјева за остваривање права по овом закону.

(3) Ревизионе комисије сачињавају појединци, представници организација и удружења од јавног интереса проистеклих из Одбрамбено-отаџбинског рата, ратне старјешине локалних јединица ВРС и МУП-а РС, и друга лица која својим угледом и сазнањима из претходног рата могу дати допринос приликом утврђивања чињеница из става (2) овог члана закона.

(4) Састав и број чланова ревизионих комисија утврдиће органи управе надлежни за питања бораца учесника Одбрамбено-отаџбинског рата за сваку општину посебно, у зависности од потреба и сложености њиховог ангажовања у локалном заједницама.

(5) Министарство рада и борачко-инвалидске заштите је обавезно да општинским и градским орагнима управе наложи формирање ревизионих комисија у складу са ставом (3) овог члана закона, и за њихов рад обезбједи материјално-техничке услове.

(6) Чланови ревизионих комисија остварују право на новчану накнаду у висини од једне просјечне плате у Републици Српској.

(7) Одлуку о висини износа накнаде утврдиће општински и градски органи управе на односу обима рада и времена ангажовања за сваку

општину - град посебно, уз образложење Министарство рада и борачко-инвалидске заштите, које је дужно обезбиједити новчана средства.

Члан 85.

(1) Чињенице ангажовања бораца учесника Одбрамбено-отаџбинског рата утврђује се на основу увјерења Министарства одбране, односно Министарства унутрашњих послова за припаднике тог министарства, као и уз мишљење општинских ревизионих комисија. А одсуство из јединице због боловања, на основу налаза и мишљења војно-љекарске комисије, уз потврду и сагласност ревизионих комисија.

(2) Да је погибија, нестанак, рањавање, повреда или обољење настало под околностима из члана 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9 овог закона, утврђује се писаним доказним средствима, односно увјерењем надлежних војних јединица и МУП-а за припаднике тог Министарства из периода кад је штетни догађај настао и уз мишљење ревизионе комисије.

(3) Писаним доказним средством може се сматрати и медицинска документација о лијечењу рањене, повријеђене или оболеле особе, настала најкасније у року од 6 мјесеци од настанка штетних околности.

(4) Уколико је лице било ратни заробљеник, медицинска документација о болести, рањавању или повреди на може бити старија од године дана послје отпуштања из оружаних снага, односно настанка околности заробљавања.

Члан 86.

(1) Увјерење о дужини ангажовања бораца учесника Одбрамбено-отаџбинског рата издају надлежни општински и градски органи на основу постојеће евиденције и мишљења општинских ревизионих комисија.

(2) Изузетно од одредбе став (1) овог члана закона, увјерење о дужини војног ангажовања лица које нема држављанство Републике Српске издаје Министарство рада и борачко-инвалидске заштите на основу евиденције, расположиве документације и прибављеног мишљења надлежних општинских органа са територије на кој је лице боравило током рата, усаглашеног са мишљењем ревизине комисије.

(3) Министарство рада и борачко-инвалидске заштите по службеној дужности врши контролу усаглашености евиденција из става (1) овог члана закона

(4) Увјерење о чињеницама из члана 85 став (2), (3) И (4) овог закона издаје Министарство рада и борачко-инвалидске заштите на основу одговарајућих евиденција усаглашених са општинским и градским органима управе задуженим за питање бораца учесника Одбрамбено-отаџбинског рата

Члан 87.

(1) Војни инвалидитет, право на додатак за његу и помоћ, право на ортопедски додатак, као и чињеницу да је болест, односно смрт у узрочној вези са вршењем војне службе утврђује се на основу налаза, мишљења и оцјене надлежних љекарских комисија.

(2) Надлежне љекарске комисије могу дати и оцјену способности за рад, ако је та способност услов за остваривање права по овом закону.

Члан 88.

(1) Љекарску комисију која даје налаз и мишљење органу који у првом степену рјешава о правима по овом закону (првостепена љекарска комисија) чине три члана и три замјеника који морају бити љекари различитих специјалности.

(2) У саставу љекарске комисије из става (1) овог члана закона обавезно је присуство три представника удружења-организације од јавног интереса проистеклих из Одбрамбено-отаџбинског рата.

Члан 89.

(1) Љекарску комисију која даје налаз и мишљење органу који у другом степену рјешава о правима по овом закону (другостепена љекарска комисија) чини пет чланова и пет замјеника који морају бити љекари различитих специјалности.

(2) У саставу другостепене љекарске комисије из става (1) овог члана закона обавезно је присуство три представника удружења-организације од јавног интереса проистеклих из Одбрамбено-отаџбинског рата.

Члан 90.

(1) Налази и мишљење првостепене, односно другостепене љекарске комисије неће се сматрати важећим уколико су донешени без присуства представника удружења-организације од јавног интереса проистеклих из Одбрамбено-отаџбинског рата из члана 88 став (2) и члана 89 став (2)

овог закона.

(2) Лјекарске комисије из члана 88 став (1) и члана 89 став (1) овог закона приликом доношења налаза и мишљења нису дужни узети у обзир евентуалне примједбе или приједлоге чланове комисија из члана 88 став (2) и члана 89 став (2) овог закона, али су их дужне констатовати у налазу и мишљењу.

Члан 91.

(1) Број лјекарских комисија, њихов састав, сједиште и подручје рада утврђује Министар рада и борачко-инвалиске заштите уз усаглашавање са општинским и градским органима управе задужених за питање бораца-учесника Одбрамбено-отаџбинског рата.

(2) Чланови лјекарских комисија имају право на накнаду за рад у висини коју одреди Министар рада и борачко-инвалиске заштите

(3) Министарство рада и борачко-инвалиске заштите доноси Правилник којим се уређује начин рада лјекарских комисија

Члан 92.

(1) Вршење послова свих или појединих лјекарских комисија из члана 88 став (1) и члана 89 овог закона може се повјерити специјализованој здравственој установи која у потпуности испуњава услове за вршење тих послова.

(2) Повјеравање послова у смислу става (1) овог члана закона врши се уговором на основу писменог елабората и понуде здравствене установе уз сагласност Министарства рада и борачко-инвалидске заштите и Министарства здравства.

Члан 93.

(1) Ако лице неоправдано не приступи на преглед или на други начин онемогући да лјекарска комисија из члана 88 и 89 овог закона или медицинска установа из члана 92. овог закона да налаз, мишљење и оцјену, сматраће се да је одустало од захтјева, па ће се поступак обуставити, односно обуставиће се исплата мјесечних примања.

(2) Лице коме је обустављена исплата примања у смислу става 1. овог члана нема право на неисплаћена примања, а исплата ће се наставити од

дана када оно приступи на преглед, односно када омогући давање налаза, мишљења и оцјене.

Члан 94.

- (1) Првостепена рјешења којим се признаје статус и право на мјесечно примање, изузев права на борачки додатак, подлијежу ревизији
- (2) Министарства рада и борачко-инвалидске заштите може вршити ревизију рјешења која не подлијежу обавезној ревизији з смислу става (1) овог члана закона, али само уз предходно прибављено мишљење општинских и градских органа управе задужених за питања бораца-учесника Одбрамбено-отаџбинског рата.
- (3) Ревизија не одлаже извршење рјешења осим ако је поништено првостепено рјешење и враћено на нови поступак.
- (4) Приликом ревизионог поступка Министарства рада и борачко-инвалидске заштите је дужно узети у обзир и разматрање примједбе и приједлога чланова љекарске комисије из члана 88 став (2) и члана 89 став (2) овог закона које су наведене у налазу љекарске комисије, а приликом доношења налаза нису узете у обзир. Мишљење о томе навести у донесеном ревизионом рјешењу.
- (5) Ревизију врши Министарства рада и борачко-инвалидске заштите са роком од 45 дана за окончање поступка од дана покретања истог.
- (6) Ако је против рјешења донесеног у првостепеном поступку изјављена жалба, о ревизији и жалби рјешава се истим рјешењем.
- (7) Ако против рјешења донесеног у првостепеном поступку није изјављена жалба, првостепени орган ће на захтјев министарства рјешење доставити на ревизију заједно са списима предмета.

Члан 95.

- (1) У вршењу ревизије Министарство рада и борачко-инвалидске заштите може дати сагласност на рјешење, може га измијенити, укинути и само ријешити ствар или вратити предмет првостепеном органу на поновни поступак.
- (2) Министарства рада и борачко-инвалидске заштите ће у поступку ревизије измијенити, поништити или укинути првостепено рјешење придржавајући се члана 94 става (2), (4) и (5) овог закона, или само ријешити предмет у корист или на штету странке ако утврди да су у

првостепеном поступку непотпуно или погрешно утврђене чињенице. Да се у поступку није водило рачуна о правилима поступка која би била од утицаја на рјешавање предмета. Ако су докази погрешно цијењени или из чињеница изведен погрешан закључак у погледу чињеничног стања, односно да су прописи погрешно примијењени.

(3) Првостепени орган чије је рјешење у поступку ревизије поништено или укинато и враћено на поновни поступак, доноси ново рјешење у року од 30 дана од дана примитка одлуке Министарства рада и борачко-инвалидске заштите.

(4) Ново рјешење из става (3) овог члана закона подлијеже ревизији у којој се испитује само дали је у складу са разлозима због којих је раније првостепено рјешење поништено или укинато.

(5) У поступку ревизије Министарства рада и борачко-инвалидске заштите је дужно да прибави мишљење другостепене комисије, посебно водећи рачуна јесу ли приликом доношења мишљења лекарске комисије испоштоване одредбе члана 90 овог закона.

Члан 96.

Против рјешења донесеног у поступку ревизије или у поступку по жалби којим је рјешење првостепеног органа поништено, укинато или враћено на поновни поступак, а за које лице сматра да су на тај начин његова права повријеђена, заштиту може тражити у редовном судском поступку код надлежног суда.

Члан 97.

(1) Првостепени орган по службеној дужности покреће поступак за доношење новог рјешења о правима војног инвалида коме је проценат војног инвалидитета утврђен привремено, односно о правима корисника породичне инвалиднине којима је право на породичну инвалиднину утврђено привремено.

(2) Рјешење из става 1. овог члана има правно дејство од првог дана наредног мјесеца по истеку важности рјешења којим су проценат војног инвалидитета, односно права на породичну инвалиднину утврђени привремено.

Члан 98.

(1) Ако код војног инвалида дође до погоршања стања у вези са утврђеним степеном војног инвалидитета, он може поднијети захтјев за утврђивање новог процента војног инвалидитета, али не прије истека двије године од дана коначне оцјене љекарске комисије којом му је утврђен или потврђен постојећи проценат инвалидитета.

(2) Изузетно од одредбе става (1) овог члана закона захтјев за утврђивање новог процента војног инвалидитета може се поднијети и прије истека рока од двије године ако је код војног инвалидитета дошло до значајног погоршавања здравственог стања, као посљедица војног инвалидитета, за шта је потребно прибавити специјалистичке љекарске налазе без којих ће се захтјев сматрати непотпуним и неће се узети у разматрање.

(3) Захтјев за утврђивањем новог процента у смислу става (1) овог закона могу поднијети лица код којих је раније утврђено и рјешењем потврђено да је инвалидност настала као посљедица рањавања, повреде или обољења током војног ангажовања у Одбрамбено-отаџбинском рату, односно под околностима и условима боравка у ратном заробљеништву, у које је лице доспјело као припадник оружаних снага Републике Српске.

Члан 99.

(1) Поступак за рјешавање о статусу и правима по овом закону, окончан рјешењем против кога нема редовног правног средства у управном поступку, може се обновити и по истеку рокова за обнову поступка предвиђених прописом којим се регулише управни поступак.

(2) Ако је предлог за обнову поступка поднесен у року од пет година од дана достављања рјешења странци, у поступку обнове примјењују се прописи који су важили у вријеме доношења рјешења, а ако је предлог поднесен по истеку тог рока, у поступку обнове примјењују се прописи који важе у вријеме подношења предлога за обнову поступка.

(3) Права утврђена рјешењем донесеним у обновљеном поступку припадају од првог дана наредног мјесеца од дана подношења предлога за обнову поступка.

Члан 100.

(1) Коначно рјешење о статусу и правима по овом закону може се укинути по праву надзора и по истеку рока предвиђеног прописом којим се регулише управни поступак, ако је њиме очигледно повријеђен закон у

корист појединца, а на штету Републике Српске.

(2) Коначно рјешење у управном поступку којим је појединцу утврђен статус, односно новчано примање на које није имао право или му је утврђено новчано примање у већем износу од износа који му припада, може се по службеној дужности у свако доба огласити ништавим, дјелимично или у цјелости.

Члан 101.

Мјесечна примања по овом закону могу бити предмет извршења у складу са законом.

Члан 102.

Доспјели а неисплаћени износи новчаних примања по овом закону могу се наслеђивати.

Члан 103.

У поступку за остваривање права по овом закону примјењују се одредбе закона којим се регулише управни поступак, ако овим законом није другачије одређено.

Члан 104.

- (1) Рјешење којим је признато право на мјесечна и друга примања по овом закону извршава се по службеној дужности.
- (2) Првостепени орган извршава рјешење из става 1. овог члана и води евиденцију о корисницима и извршеним исплатама.
- (3) Уколико наступи разлог због којег престаје право утврђено рјешењем из става 1. овог члана, исплата се врши закључно са мјесецом (за мјесечна примања), односно годином (за годишња примања) када је настао разлог за престанак права.
- (4) За кориснике права са пребивалиштем у иностранству, рјешење из става 1. овог члана извршава орган код кога се корисник води у евиденцији по одобрењу Министарство рада и борачко-инвалиске заштите.

Члан 105.

(1) Трошкове органа у поступку за остваривање статуса и права по овом закону сноси орган који води поступак.

(2) Министар рада и борачко-инвалиске заштите одређује органе мјесно надлежне за рјешавање о правима по овом закону по захтјевима странаца, односно лица која немају пребивалиште у Републици Српској.

Члан 106.

У поступку остваривања права по овом закону не плаћа се такса у складу са посебним прописима.

Члан 107.

(1) Министарство рада и борачко-инвалиске заштите води јединствену матичну евиденцију корисника права по овом закону.

(2) Министар правилником утврђује садржај и начин вођења евиденције корисника, као и образац евиденције.

(3) Јединствена матична евиденција корисника права по овом закону према садржају и начину вођења мора бити усклађена са јединственом базом података, успостављеном на основу закона којим се прописује јединствено уређивање права на готовинску накнаду.

VIII НАКНАДА ШТЕТЕ

Члан 108.

(1) Лице коме је исплаћено новчано примање по овом закону на које није имало право дужно је да врати примљени износ:

а) ако је на основу нетачних података за које је знало или морало знати да су нетачни или је на други противправни начин остварило новчано примање које му не припада или је очигледном грешком надлежног органа остварило новчано примање у већем износу него што му припада,

б) ако је остварило новчано примање због тога што није пријавило настале промјене које утичу на обим, губитак или престанак права, а знало је или је морало знати за те промјене и

в) ако је примило новчани износ већи од износа који му је одређен рјешењем.

в) ако је примило новчани износ већи од износа који му је одређен рјешењем.

в) ако је примило новчани износ већи од износа који му је одређен рјешењем.

(2) Потраживање према лицу из става 1. овог члана застаријева истеком рока одређеног законом којим се уређује застарјелост потраживања за

односну врсту потраживања, у смислу закона којим се уређују облигациони односи.

(3) Рок из става 1. овог члана почиње од дана коначности рјешења којим је утврђено да странци не припада исплаћено новчано примање или да јој припада у мањем обиму (став 1. т. а) и б), односно од дана када је извршена посљедња неправилна исплата (став 1. тачка в).

(4) Лице из става 1. овог члана дужно је да врати новчано примање највише у износу примљеном за посљедње три године, рачунајући од посљедње исплате на коју није имало право.

Члан 109.

(1) Органи надлежни за рјешавање о правима по овом закону по службеној дужности надзиру и контролишу појаве из члана 108. овог закона.

(2) Рјешење којим се странка обавезује да врати неосновано примљена средства доноси првостепени орган мјесно надлежан да рјешава о главној ствари.

(3) Против рјешења из става (2). овог члана странка има право жалбе.

Члан 110.

(1) Ако је лице из члана 108. овог закона и даље корисник новчаног примања по овом закону, административно извршење коначног рјешења о накнади штете врши се у висини од једне половине до пуног износа новчаног примања и без његове сагласности.

(2) Ако лице из члана 108. овог закона није корисник права по овом закону, извршење се спроводи у складу са Законом о извршном поступку.

Члан 111.

Првостепени орган је дужан да у року који је одредило Министарство рада и борачко-инвалиске заштите достави списе предмета због предузимања радњи у судском поступку.

IX ОБЕЗБЈЕЂЕЊЕ НОВЧАНИХ СРЕДСТАВА ЗА ОСТВАРИВАЊЕ И КОРИШТЕЊЕ ПРАВА

Члан 112.

(1) Средства потребна за остваривање и кориштење права прописаних овим законом обезбјеђује ЈУ "Фонд учесника Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске и њихових породица "

(2) Влада Републике Српске ће приликом планирања буџета за фискалну годину у сарадњи са Фондом из става (1) овог члана закона предвидјети и обезбиједити додатна новчана средства која ће се користити у фонду за редовно извршавање обавеза према корисницима права по овом закону.

Члан 113.

(1) Средства за здравствено осигурање и средства за накнаду трошкова личног учешћа у остваривању здравствене заштите по овом закону обезбјеђују се из буџета Републике Српске.

(2) Основица и стопа за обрачун доприноса за здравствено осигурање корисника по овом закону утврђује се у складу са Законом о доприносима.

Члан 114.

(1) Трошкови који произилазе из извршавања обавеза Републике Српске према корисницима права по овом закону обезбјеђују се из фонда из члана 112 став (1) овог закона и Буџета Републике Српске

(2) Трошкови у смислу става (1) овог члана су:

а) средства на име накнада банкама, односно организацији поштанског саобраћаја за услуге за извршене исплате новчаних примања,

б) трошкови медицинских испитивања извршених по упутама надлежних љекарских комисија и

в) новчане накнаде за рад тих комисија.

X НАДЗОР НАД СПРОВОЂЕЊЕМ ЗАКОНА

Члан 115.

(1) Министарство рада и борачко-инвалиске заштите Републике Српске врши редован надзор у склопу плана својих активности над радом првостепених органа у спровођењу овог закона и прописа донесених на основу истог.

(2) Министарство је у обавези вршити и ванредан надзор рада органа из

става (1) овог члана закона, уколико то затражи нека од организација од јавног интереса проистекла из Одбрамбено-отаџбинског рата, и о томе писмено обавијестити исту.

(3) Надзор из става (1) овог члана закона врше овлашћени радници Министарства који имају овлашћења да:

- а) оцјењују законитост управних радњи првостепених органа, предузетих за спровођење овог закона,
- б) нареду предузимање одговарајућих мјера и радњи ради отклањања утврђених недостатака или неправилности у раду надлежних органа управе у спровођењу овог закона у року који одреде,
- в) упозоре на неизвршавање послова у управној ствари из дјелокруга овог закона и одреде рок за извршавање тих послова,
- г) забране обављање управних радњи које су предузете супротно одредбама овог закона,
- д) поднесу пријаву надлежном органу за учињено кривично дјело и поднесу захтјев за покретање прекршајног поступка ако утврде да је у управном поступку или рјешавању управне ствари повријеђен овај закон радњама или нечињењем које има обиљежје кривичног дјела, односно прекршаја,
- ђ) наложе да се предмет пошаље Министарству у циљу контроле законитости рјешења и
- е) донесу рјешење о накнади штете настале намјером или крајњом непажњом одговорног лица у првостепеном органу, чиме је омогућено да странка оствари новчано примање на које није имала право.

Члан 116.

- (1) Мјере и радње из члана 118. овог закона предузимају се рјешењем.
- (2) Против рјешења из става 1. овог члана може се поднијети приговор министру.

Члан 117.

- (1) Орган над којим се врши надзор дужан је да омогући овлашћеном лицу несметан приступ и да стави на увид управне предмете и списе, односно да податке потребне за вршење надзора.
- (2) О извршеном надзору саставља се записник у току вршења надзора.

(3) Записник се уручује, односно доставља органу управе над којим је извршен надзор, најкасније у року од три дана од дана извршеног надзора.

(4) Орган над којим је извршен надзор дужан је у року од три дана од дана истека рока за извршење наложених мјера писмено обавијестити Министарство рада и борачко-инвалидске заштите да ли су мјере звршене.

Члан 118.

(1) Надзор над спровођењем појединих одредби овог закона врше надлежне инспекцијске службе, у складу са својим законским обавезама и посебним прописима за сваку поједину област.

(2) Ако службе из става (1) овог члана закона у вршењу надзора над спровођењем одредби члана 23 под в, члан 29 став (1) и (2), члан 47 став (1), члан 70 став (1) и (2) и члан 73 став (1) утврде да није поштована предност при запошљавању, поништиће одлуку о пријему у радни однос. Одговорно лице казнити и о томе писмено обавијестити Министарство рада и борачко-инвалидске заштите.

(3) Министарство је дужно да на захтјев неке од организација - удружења од јавног интереса, проистеклих из Одбрамбено-отаџбинског рата, затражи инспекцијски надзор у одређеним случајевима гдје је исказана сумња у законитост поступака приликом запошљавања.

Члан 119.

(1) Првостепени органи дужни су да на захтјев Министарство рада и борачко-инвалидске заштите поднесу извјештај о спровођењу овог закона и прописа донесених на основу њега.

(2) Министарство даје првостепеним органима надлежним за борачко-инвалидску заштиту обавезне инструкције за извршавање послова за које су овлашћени овим законом.

XI КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 120.

(1) Првостепени орган казниће се новчаном казном у износу од 10.000,00 КМ до 30.000,00 КМ у колико се приликом поступка из своје надлежности која је дефинисана овим законом, истог не придржава или га

не спроводи досљедно, односно уколико не поштује налоге и акта Министарства или се не придржава овим законом прописаних рокова.

(2) За прекршаје из става (1) овог члана закона казниће се одговорно лице, односно лице одговорно за поступак у првостепеном органу новчаном казном у износу од 1.000,00 КМ до 5.000,00 КМ.

(3) Против лица из става (2) овог члана закона биће покренут дисциплински поступак у складу са законом о раду, односно биће суспендовано са радног мјеста у првостепеном органу до окончања поступка уколико постоји оправдана сумња да је својим поступцима намјерно кршио закон или игнорисао акте и налоге Министарство рада и борачко-инвалидске заштите, те на тај начин оштетио кориснике права из овог закона или појединим лицима омогућио противправну корист.

(4) Другостепени орган Министарство рада и борачко-инвалидске заштите казниће се новчаном казном у износу од 30.000,00 КМ до 100.000,00 КМ у колико се приликом поступка и радњи из своје надлежности која је дефинисана овим законом истог не придржава или га не спроводи досљедно, односно уколико не поштује стриктно процедуре и овим законом прописане рокове.

(5) За прекршаје из става (4) овог члана закона казниће се одговорно лице у другостепеном органу, односно лице одговорно за поступак, новчаном казном у износу од 3.000,00 КМ до 10.000,00 КМ.

(6) Против лица из става (4) овог члана закона биће покренут дисциплински поступак у складу са законом о раду, односно биће суспендовано са радног мјеста у првостепеном органу до окончања поступка уколико постоји оправдана сумња да је својим поступцима намјерно кршио закон или игнорисао акте и налоге Министарства, те на тај начин оштетио кориснике права из овог закона или појединим лицима омогућио противправну корист.

XII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 121.

(1) Лица којима је статус и право признато важећим рјешењима и увјерењима по предходном закону задржавају то право до окончања новог поступка по одредбама овог закона.

(2) Сва лица која су до почетка важења и примјене овог закона били

корисници права по предходном закону дужни су се у року од 90 дана од дана објаве закона у Службеном гласнику Републике Српске обратити првостепеном органу задуженом за питања бораца - учесника Одбрамбено-отаџбинског рата који је обавезан издати ново рјешење.

(3) Лица која нису користиле права по предходном закону а испуњавају услове прописане овим законом имају право и обавезу у складу са ставом

(2) овог члана закона

(4) Првостепени орган ће свој рад ускладити са чланом 83 и 84 овог закона.

Члан 122.

Првостепени орган ће у року од 6 мјесеци од почетка важења овог закона, односно од дана његовог објављивања у Службеном гласнику Републике Српске окончати све поступке и радње из своје законске надлежности како би се у потпуности стекли услови за досљедну примјену овог закона.

Члан 123.

(1) Министарство рада и борачко-инвалидске заштите врши коначну овјеру рјешења издатих од стране првостепених органа.

(2) Министарство је дужно на захтјев првостепених органа извршити додатне провјере и ревизију спорних рјешења - увјерења, а налази провјере и ревизије користиће се у даљњем поступку.

(3) Странка може оспоравати ревидирано рјешење - увјерење само у поступку којим се исто користи као доказно средство.

Члан 124.

(1) Министарство рада и борачко-инвалидске заштите рјешава по службеној дужности захтјеве који се односе на овај закон за лица која нису стално настањена у Републици Српској.

(2) Лица која користе права проистекла из Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске у некој другој земљи из окружења, и по закону те земље, немају право подносити захтјев за оставрење права по овом закону, Министарству за питања бораца - учесника Одбрамбено-отаџбинског рата.

(3) Приликом подношења захтјева лица из става (1) овог члана закона дужна су приложити увјерење о неоставривању права издато од

надлежног органа земље у којој живе.

(4) Министарство по службеној дужности врши провјеру приложеног увјерења из става (3) овог члана закона.

Члан 125.

(1) Влада Републике Српске ће у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона донијети уредбе неопходне за спровођење истог.

(2) Министарство ће у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона донијети потребне правилнике неопходне за поступање у вези са овим законом.

Члан 126.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи ЗАКОН О ПРАВИМА БОРАЦА, ВОЈНИХ ИНВАЛИДА И ПОРОДИЦА ПОГИНУЛИХ БОРАЦА ОДБРАМБЕНО-ОТАЦБИНСКОГ РАТА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ,

Број: 01-2079/11 од 23. децембра 2011. године

Члан 127.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику“ Републике Српске